अनुगताः पूर्वमनुपूर्वाः पृष्ठगामिनः पश्चाद्गामिन इत्यर्थः अथेतराननन्वारब्धा-नेव शमितारो नयेयुरित्येतच्छाखान्तरात्स्पष्टीकरणीयम् ।

दक्षिणं च निघ्नन्त्येनमुत्तरमुत्तरमितरान् ॥२९॥ मारयन्ति शमितारः · आग्नेयादुत्तरं द्वितीयम् । स्तोमायनपशूनां (९. ८. २) तु यूपऽएवालम्भो न गल-गलिकया सर्वेषामन्वारम्भो युगपद्गमनम् सर्वेषां चात्वालात्पश्चादेव संज्ञपन-मिति तेषां पश्वेकादशिनीधर्माग्रहणात् । पशुगणे उपप्रैषादीनां प्रतिपश्वावृत्तौ प्राप्तायामाह ·

समानमुपप्रेष्य-परिपशव्ये-संज्ञपयान्वगन्प्रोक्षण्युल्मुकासिशामित्रान्तर्धानप्रच्छेद-स्तोकसम्प्रैषशमित्रनुशासनसंवादवनस्पतिस्विष्टकृदिडाः ॥३०॥ पशुगणे उपप्रै-षादि इडान्तं समानं भवति तन्त्रेणैव भवति न प्रतिपश्वावर्तते । कुतः । उप-प्रैषेण तावदध्रिगोरर्थे होता प्रेष्यते स चैकोऽध्रिगुः समानकालो ऽगृह्यमाण-विशेषत्वादेव तन्त्रम् । संज्ञपयान्वगन्नित्येतच्च शमितुः सम्बोधनम् तदपि संज्ञप-यान्वगमन्नित्येवमूहितं समानम् सर्वपशूनां संज्ञपनस्यैककालत्वात् । सकृत्संस्कृ-ताभिरेव प्रोक्षणीभिः सर्वपशूनां प्रोक्षणादिसिद्धेः ता अपि न प्रतिपशु भिद्यन्ते · अश्वमेधे तु पुनः संस्कारो वचनात् (१३. २. ७. १५) । एकेनाप्युल्मुकेन सर्वपशूनां पर्यग्निकरणस्य सिद्धेर्न प्रतिपशु उल्मुकभेदः । असिनाप्येकेनैव सर्वपशूनामवदा-नसिद्धेः सोऽप्येक एव भवति । शामित्रेणाप्येकेनैव सर्वपशूनां श्रपणसिद्धेर्न भेदः । अन्तर्धानतृणानां यौ प्रच्छेदौ मूलमग्रं च तत्कार्यमपि समानमेव भवति · सर्वमू-लानां सहैवोत्करे निरसनमभिष्ठानं च · सर्वतृणाग्राणां च सहैवाहवनीये प्रासनम् शक्यत्वात् · अत्रान्तर्धानप्रच्छेदशब्देन तत्कार्यं लक्ष्यते · अत्र प्रतिपशु द्वे -द्वे तृणे स्तीर्णाया वेदेर्ग्राह्ये एकैकं संज्ञपनस्थाने प्रतिपशु उपासनीयम् एकैकं च वपोत्खेदनकालेऽन्तर्धाने विनियोज्यम् । स्तोकसम्प्रैषः स्तोकेभ्योऽनुब्रूहीत्ययं प्रैषः सोऽपि कालैक्यात्सकृदेव[1] भवति । एवं शमित्रनुशासनमपि सकृदेव भवति त्रिः प्रच्यावयतादित्यादिकम् त्रिः प्रच्युतानां पशोर्हृदयान्युत्तमानि[2] कुरु-तादित्यूहितेन सर्वपशूनां कार्यसिद्धेः । शृतꣳ हविरित्ययं संवादोऽपि सकृदेव

१) काजैक्या° AB. २) Thus AB!